

Brusel 23. května 2023
(OR. en)

9043/23

Interinstitucionální spis:
2008/0140(CNS)

SOC 296
ANTIDISCRIM 41
MI 372
JAI 554
FREMP 131

ZPRÁVA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	8468/23
Č. dok. Komise:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Předmět:	Návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

Dne 2. července 2008 přijala Komise návrh směrnice Rady, jejímž cílem je rozšířit ochranu proti diskriminaci z důvodu náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace i na jiné oblasti, než je zaměstnání. Navrhovaná horizontální směrnice o rovném zacházení by doplnila stávající právní předpisy ES¹ v této oblasti tím, že by zakázala diskriminaci z výše uvedených důvodů v těchto oblastech: sociální ochrana včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče; vzdělávání; a přístup ke zboží a službám, včetně bydlení.

¹ Zejména směrnice Rady 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Velká většina delegací návrh v zásadě uvítala, přičemž mnohé delegace potvrdily, že jeho cílem je doplnit stávající právní rámec tím, že řeší všechny čtyři uvedené důvody diskriminace prostřednictvím horizontálního přístupu.

Většina delegací potvrdila, že je v rámci EU důležité prosazovat rovné zacházení jakožto společnou hodnotu. Několik delegací zejména vyzdvihlo význam návrhu v souvislosti s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením (UNCRPD). Některé delegace by však upřednostnily ambicióznější ustanovení o zdravotním postižení.

Přestože zdůraznily význam boje proti diskriminaci, některé delegace vyjádřily pochybnosti ohledně nezbytnosti návrhu Komise, neboť měly za to, že návrh v určitých otázkách zasahuje do pravomocí členských států a odporuje zásadám subsidiarity a proporcionality. Některé delegace rovněž požadovaly upřesnění a vyjádřily obavy, zejména pokud jde o nedostatečnou právní jistotu, rozdělení pravomocí a o praktický, finanční a právní dopad návrhu.

Dvě delegace si ponechávají obecné výhrady k návrhu jako takovému.

V současné době si všechny delegace ponechávají ke znění návrhu obecnou výhradu přezkumu.

CZ a DK si ponechávají výhradu parlamentního přezkumu. Komise podporuje hledání kompromisu a v této fázi si ponechává výhradu přezkumu k veškerým změnám svého původního návrhu.

Evropský parlament přijal stanovisko dne 2. dubna 2009² v rámci postupu konzultace. Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 spadá nyní uvedený návrh pod článek 19 Smlouvy o fungování Evropské unie, a tudíž je třeba jednomyslného přijetí Radou po obdržení *souhlasu* Evropského parlamentu.

² Viz dokument A6-0149/2009. Současný parlament jmenoval zpravodajkou Alici Kuhnkeovou (SE / Zelení / Evropská svobodná aliance).

II. PRÁCE RADY ZA ŠVÉDSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

V návaznosti na jednání, která proběhla v letech 2021 a 2022 a která se z velké části soustředila na ustanovení týkající se zdravotního postižení³, pokračovala Pracovní skupina pro sociální otázky⁴ v projednávání návrhu na základě poznámky pro řízení rozpravy⁵ předložených švédským předsednictvím.

Předsednictví ve své poznámce pro řízení rozpravy vyzvalo delegace, aby uvedly, zda považují za nutné dále vyjasnit některá klíčová ustanovení týkající se *pojmu diskriminace* (článek 2), *oblasti působnosti* (článek 3) a *přiměřené úpravy pro osoby se zdravotním postižením* (článek 4a).

Řada delegací nepovažovala za nutné výše uvedené prvky dále objasňovat. Jedna delegace zopakovala svůj názor, že návrh nerespektuje zásadu subsidiarity. Jiné se vyjádřily v tom smyslu, že je třeba na těchto třech otázkách pokračovat v práci, stejně jako na dalších částech textu. Mezi nejzávažnější otázky vznesené během diskusí patří tyto:

Článek 2 – Pojem diskriminace

Jedna delegace požadovala, aby byl pojem diskriminace definován jasněji, aby se zabránilo právní nejistotě a tomu, aby v budoucnu musel výklad tohoto pojmu poskytnout Soudní dvůr Evropské unie (SDEU).

Některé delegace by byly rády, aby byl pojem *vícenásobné diskriminace* (včetně diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám) vyjasněn v člancích i v bodech odůvodnění⁶.

Některé delegace vyzvaly k tomu, aby se do znění vrátily pojmy *diskriminace z důvodu vztahu s jinou osobou* a *diskriminace na základě předpokladů*.

Jedna delegace vyjádřila přání, aby oblast působnosti směrnice byla rozšířena tak, aby zahrnovala i genderovou identitu a vyjádření genderové identity spolu se sexuální orientací.

³ Viz dokumenty 9109/21, 14046/21 a 13070/22.

⁴ Dne 11. května 2023 se uskutečnilo setkání.

⁵ Dokument 8468/23.

⁶ Viz také bod odůvodnění 12ab.

Některé delegace považovaly za nutné vyjasnit ustanovení týkající se přípustných rozdílů v zacházení při poskytování finančních služeb na základě věku nebo zdravotního stavu, které mohou souviset se zdravotním postižením dané osoby, a to i v souvislosti s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením.

Článek 3 – Oblast působnosti

Jedna delegace požadovala, aby byla ustanovení týkající se „věku“ objasněna, aby se zabránilo právní nejistotě a tomu, aby v budoucnu musel výklad tohoto pojmu poskytnout Soudní dvůr Evropské unie.

Jedna delegace vyzvala k vypuštění kvalifikujícího odkazu na vnitrostátní „právní tradice“ s cílem zajistit dodržování přednosti práva EU (čl. 3 odst. 1). Jedna delegace rovněž zpochybnila vyloučení nároků na sociální zabezpečení spojených s manželským stavem z oblasti působnosti směrnice.

Článek 4a – Přiměřená úprava pro osoby se zdravotním postižením

Některé delegace vyjádřily názor, že je třeba vyjasnit konkrétní práva a výjimky vyplývající z ustanovení týkajících se přiměřené úpravy, včetně pojmu nepřiměřené zátěže. Několik delegací připomnělo, že je důležité zachovat soulad s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením, a rovněž varovalo před jakýmkoli oslabením ustanovení o zdravotním postižení, včetně delší lhůty stanovené pro provedení požadavku na poskytnutí přiměřené úpravy (čl. 15 odst. 2). Jedna delegace vyzvala, aby bylo do znění opětovně zapracováno ustanovení o přístupnosti.

Jedna delegace rovněž poukázala na potřebu vypustit nebo sladit článek 12 s ohledem na probíhající jednání o navrhovaných směrnících o normách pro orgány pro rovné zacházení.

Zástupce Komise zdůraznil, že je třeba zachovat ambice, pokud jde o ochranu před diskriminací na základě zdravotního postižení, a vyjádřil názor, že směrnice musí být pokud možno vykládána v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením. Pokud jde o přístupnost, zástupce Komise poznamenal, že ustanovení původního návrhu uvádějící, že směrnici nejsou dotčena ustanovení práva Unie týkající se přístupnosti, pokud jde o určité zboží nebo služby, bylo ve stávajícím znění zachováno (čl. 4a odst. 4). Pokud jde o vypuštění ustanovení o účinném nediskriminačním přístupu, zástupce Komise rovněž připomněl, že je nezbytné zajistit, aby tato změna nesnížila ochranu osob se zdravotním postižením v oblastech, na něž se směrnice vztahuje.

III. ZÁVĚR

Velké množství delegací znovu potvrdilo svou výraznou podporu návrhu i jeho rychlému přijetí, přičemž mnohé delegace uvedly, že by byly směrnici v současné podobě ochotny podpořit. Zástupce Komise zdůraznil, že Komise i nadále považuje přijetí návrhu za prioritu a je ochotna i nadále podporovat jednání, aby bylo v této záležitosti dosaženo pokroku. Vzhledem k době, která uplynula od prvního předložení návrhu, několik delegací rovněž vyzvalo k jednání na politické úrovni, aby se pokud možno vyřešila patová situace.

Přestože bylo při posledních jednáních dosaženo určitého pokroku, během nichž se opět ukázalo, že směrnice má širokou podporu, je zřejmé, že na dosažení požadované jednomyslnosti v Radě bude třeba dále intenzivně pracovat.